

Příklad dobré praxe

Globální výchova – Jan Vrtiška, ZŠ Vrané nad Vltavou

Globální výchova (dále GV) vznikla na ZŠ Vrané nad Vltavou jako povinný vyučovací předmět v roce 2003. Je zaveden v 7.–9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. V praxi je ale realizován v podobě dvouhodinových bloků jedenkrát za 14 dní. Jedná se dosud o netradiční předmět, který zohledňuje globální pohled v souvislostech a vztazích na svět ve 21. století.

GV integračně propojuje témata z řady vzdělávacích oblastí i průřezových témat a dává je do souvislostí a kontextu. Nejsilnější vazby jsou na vzdělávací oblasti Člověk a společnost (dějepis, výchova k občanství), Člověk a příroda (přírodopis, zeměpis) a Informační a komunikační technologie. GV přispívá k naplňování výstupů všech průřezových témat.

Mezi její hlavní cíle patří:

- vybudování komplexního pohledu žáků na svět v celé jeho pestrosti a rozmanitosti;
- schopnost chápat tuto pestrost a rozmanitost jako prostředek pro sebeobohacování a zdokonalování;
- schopnost aktivně se podílet na vytváření hodnot a vztahů i schopnost nést důsledky za své činy.

Je důležité, aby se žáci učili zamýšlet nad svým chováním a svými požadavky vůči světu, aby byli schopni seberegulace a aby se jako osobnosti aktivně podíleli na přerodu lidské společnosti ve smyslu udržitelného života.

Výuka je realizována převážně aktivními metodami, které samy o sobě slouží jako prostředek pro vytváření příslušných kompetencí a výstupů – např. simulačními hrami, hraním rolí, skupinovými projekty, obhajobou vlastních hypotéz, metodami

RWCT, ... Žáci mají k dispozici pracovní listy a různé zdroje informačních materiálů – odborné knihy, trvalé internetové připojení k počítači, jsou využívány i ucelené programy organizací, které se rozvojovou a globální tematikou zabývají (např. TIMUR, Člověk v tísní, Na Zemi – společnost pro fair trade, Centrum narovinu, atd.).

Výuka je uspořádána do tematických celků, s tím, že 7. ročník je zaměřen převážně na poznávání sebe sama, na pochopení hodnot a cílů, které jsou pro mě důležité, 8. ročník zkoumá mezilidské vztahy (témata: Efektivní komunikace. Efektivní spolupráce. Stereotypy a předsudky. Xenofobie. Lidská práva a práva menšin.), 9. ročník se zabývá globálními tématy (Globalizace. Nadnárodní společnosti. Globální problémy. Udržitelný rozvoj. Já a svět.). Řada témat je zpracována jako soubor na sebe navazujících komplexních učebních jednotek – např. Exponenciální růst a udržitelný rozvoj, Varování z Velikonočního ostrova, Ekologická stopa, Mysli globálně, jednej lokálně, Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce.

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové pracovně, na školní zahradě nebo v prostorách Centra ekologické výchovy Zvoneček, které zajišťují příjemnější prostředí pro realizaci jednotlivých aktivit.

Vztah žáků k předmětu nejlépe dokumentují jejich názory, z nichž některé zde publikuji:

- *Líbilo se mi, že mohl každý projevit svůj názor a naučili jsme se, že v našem týmu má každý svoje místo a je stejně důležitý.*
- *Dalo mi toho hodně. Obohatilo to moji slovní zásobu hodně pojmů, které pro mě před tím byly „španělskou vesnicí.“ Změnil se můj pohled na svět.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- *Líbilo se mi, jak jsme chodili do klubovny a hráli hry a učili se tam v kruhu.*
- *Líbilo se mi, že jsme mohli zapojit fantazii a pracovat ve skupinách.*
- *Líbilo se mi, že jsme mohli otevřeně mluvit o věcech, které nás zajímají, a pracovat v týmech.*
- *Na tomto předmětu se mi líbilo, že jsme se vlastně učili hrou. Bylo to zábavné.*
- *Líbilo se mi, že se učíme věci, které jsou opravdu potřebné.*
- *Globální výchova mi dala hodně. Před tím by mě asi nenapadlo zamýšlet se nad sebou.*
- *Globální výchova mi pomohla, lépe se vyjadřuji a umím se ozvat, když se mi něco nelíbí.*
- *Bylo tam hodně praxe a nemuselo se sedět v lavicích.*
- *Pracuje se zde více v přírodě a není to jen samé dřepění na židlích.*
- *Dozvěděla jsem se, že není dobré posuzovat lidi podle barvy pleti, ale podle toho, jak se chovají.*
- *Naučila jsem se komunikovat a spolupracovat.*
- *Líbilo se i to, že jsme probírali aktuální problémy ve světě a snažili se je nějakým způsobem pochopit.*
- *Myslím si, že z lidí spadne během výuky tréma a nebojí se vyjadřovat a projevovat.*
- *Líbilo se mi, že jsme hráli spoustu her a při tom se učili.*
- *Jsou zde vlastně shrnuty všechny předměty, jen zábavněji pojaty.*
- *Tenhle předmět není tak deprimující jako ty ostatní. Já bych zavedl jenom globálku a rozšířil ji místo ostatních předmětů.*
- *Líbilo se mi, jak se většina mých spolužáků dokázala předvést a odvázat. Taky to, že byl prostor na naše názory a nemuseli jsme sedět v lavicích.*
- *Myslím, že jsme se sblížili víc než v ostatních předmětech – nejen mezi sebou, ale i s učitelem.*
- *Budu žít dýl, protože smích prodlužuje život a já se tam hodně nasmála. Taky se*

změnil můj přístup k ostatním lidem.

- *Hlavně se mi líbilo, že si věci zkoušíme v různých simulačních hrách – to by se mělo ve všech předmětech, kde to jde. Bavilo mě rozebírat problémy celého světa, rozšířilo to moje obzory.*
- *Zvýšilo to moji schopnost spolupracovat, protože jsem byl před tím většinou ten pasivní člověk.*

